

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ТА МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

УДК 342.25

*А. В. Баско**аспірант кафедри адміністративного та кримінального права
юридичного факультету
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара*

КЛАСИФІКАЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Постановка проблеми в загальному вигляді. Місцеве самоврядування є важливим елементом державного устрою України, від ступеня раціональності організації та ефективності діяльності якого залежить демократичність функціонування державного та суспільного ладу в цілому. В той же час, існуюча в Україні система місцевого самоврядування характеризується істотним впливом пережитків радянського періоду жорсткої централізації місцевих рад народних депутатів, одним із наслідків чого є нечіткість класифікації органів місцевого самоврядування. Зумовлена проблема має не лише теоретичний, а прикладний характер, оскільки неточне визначення класифікаційних ознак різноманітних органів місцевого самоврядування в кінцевому підсумку призводить до некоректної законодавчої регламентації їх повноважень, що призводить до зниження рівня ефективності усєї системи місцевого самоврядування. Крім того, в процесі уже проведених етапів реформи місцевого самоврядування, зокрема, створення об'єднаних територіальних громад (далі – ОТГ), виникли нові типи органів місцевого самоврядування, що не охоплюються розробленими раніше класифікаціями.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання класифікації органів місцевого самоврядування в Україні тією чи іншою мірою розкривалися у працях таких учених, як В. Грובה, П. Біленчук, В. Кравченко, Я. Журавель, М. Корнієнко та деяких інших, але запропоновані класифікації характеризуються деякою неповнотою, зокрема, не враховують специфіки правового статусу сільських, селищних, міських голів, а також не відображають змін у системі місцевого самоврядування України, що вже відбулися в процесі децентралізації державної влади та утворення ОТГ.

Враховуючи викладене, **метою** цієї статті є дослідження основних наукових підходів до класифікації органів місцевого самоврядування в Україні та розробка такої їх класифікації, що відповідала б сучасним тенденціям децентралізації державної влади.

Виклад основного матеріалу. Поняття органу місцевого самоврядування є абстрактною правовою категорією, що включає в себе цілу низку різнорідних суб'єктів системи місцевого самоврядування. Ця різнорідність має враховуватися при аналізі правового статусу органів місцевого самоврядування, порядку їх створення, функціонування та взаємовідносин між собою, з органами державної влади та територіальними громадами, що зумовлює потребу у здійсненні класифікації органів місцевого самоврядування. У вітчизняній юридичній літературі сформувався два основних підходи до подібної класифікації. Так, деякі автори пропонують класифікувати суб'єкти місцевого самоврядування в цілому, включаючи до такої класифікації не тільки органи місцевого самоврядування, а й інших суб'єктів – територіальні громади, органи самоорганізації населення тощо [4, с. 137-138]. У той же час, інші науковці обмежуються лише класифікацією органів місцевого самоврядування, залишаючи поза її межами територіальні громади, органи самоорганізації населення та асоціації органів місцевого самоврядування [6, с. 61]. Обидва зазначені підходи мають однакове право на існування, однак вибір конкретного методологічного прийому класифікації має залежати, у першу чергу, від предмета та мети безпосереднього наукового аналізу. Оскільки предметом нашого дослідження є організація та діяльність саме органів місцевого самоврядування, а не усєї сукупності його суб'єктів, вважаємо за доцільне обмежитися вужчим класифікаційним підходом.

У науковій літературі традиційно виділяться декілька підстав класифікації органів місцевого самоврядування – за способом формування, за порядком прийняття рішень, за місцем та функціональним призначенням у системі місцевого самоврядування тощо. Так, за способом формування В. П. Грובה пропонує виділяти виборні та постійні органи місцевого самоврядування [4, с. 139]. За такого підходу до виборних органів слід відносити місцеві ради усіх рівнів, сіль-

ських, селищних, міських голів, а також старост, а до постійних – органи, персональний склад яких формується на невизначений строк відповідно до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», тобто виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, а також апарати місцевих рад усіх рівнів. За порядком прийняття рішень виділяються одноособові та колегіальні органи місцевого самоврядування. Відповідно одноособовими органами є сільські, селищні, міські голови та старости, а колегіальними – місцеві ради усіх рівнів та їх виконавчі органи [4, с. 138].

Нормативною основою класифікації органів місцевого самоврядування в Україні є положення ст. 140 Конституції України та ч. 2 ст. 2 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні», однак законодавча класифікація має певні недоліки, оскільки містить єдиний перелік класифікації за різними підставами одночасно – за рівнем діяльності та функціональним призначенням. В залежності від основних функцій, що покладаються на той чи інший орган місцевого самоврядування, вони традиційно поділяються на представницькі та виконавчі [9, с. 11], однак якщо розуміння природи представницького органу серед вітчизняних авторів є достатньо узгодженим, то питання про те, які саме органи місцевого самоврядування мають визначатися як представницькі, залишається дискусійним. У цілому, представницькими органами місцевого самоврядування визначаються виборні колегіальні органи, що представляють місцеве населення та приймають рішення від його імені [5, с. 141; 6, с. 61]. Тут простежуються дві основні функції представницького органу – здійснення представництва інтересів місцевої громади (громад) та прийняття локальних нормативно-правових актів.

Представницькими органами місцевого самоврядування є місцеві ради, проте дискусія щодо кола цих органів точиться саме навколо питання, ради якого рівня мають визнаватися представницькими органами місцевого самоврядування. Так, П. Біленчук та В. Кравченко наголошують, що представницькими є тільки органи, що представляють місцеві громади, тобто сільські, селищні та міські ради [1, с. 27], окремо зазначаючи, що обласні та районні ради не можуть вважатися представницькими [1, с. 32]. З іншого боку, В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко доводять, що районні та обласні ради, хоча і мають значну специфіку, але також є представницькими органами місцевого самоврядування [7, с. 725]. Значною мірою подібна розбіжність у поглядах зумовлена неузгодженістю різних положень Закону «Про місцеве самоврядування в Україні». Зокрема, ст. 1 цього Закону визначає представницький орган місцевого самоврядування як виборний орган (раду), що складається з депутатів і відповідно до

закону наділяється правом представляти інтереси територіальної громади і приймати від її імені рішення. В той же час, ст. 10 цього ж Закону, що має назву «Ради – представницькі органи місцевого самоврядування» стосується як сільських, селищних та міських рад (ч. 1. ст. 10), так і районних та обласних рад (ч. 2 ст. 10).

На нашу думку, остання позиція є більш обґрунтованою, і поняття «представницький орган місцевого самоврядування» має охоплювати усі рівні місцевих рад – від сільських до районних, що зумовлюється їх правовою природою та функціональним спрямуванням. Для того щоб орган місцевого самоврядування міг вважатися представницьким, він повинен відповідати ознакам виборності, колегіальності, здатності представляти інтереси територіальної громади та приймати рішення від її імені. Перші дві ознаки притаманні усім без винятку місцевим радам і безпосередньо випливають із Конституції України та Законів «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві вибори». Ознака здатності представляти інтереси територіальної громади також притаманна місцевим радам усіх рівнів, але реалізується ними у різних формах. Якщо сільська, селищна, міська ради здійснюють представництво однієї чітко визначеної територіальної громади, то районні та обласні ради здійснюють спільне представництво інтересів територіальних громад відповідного району чи області, при цьому коло громад, що охоплені таким представництвом, також чітко визначене і впливає за адміністративно-територіального устрою. Районні та обласні ради також наділені правом приймати рішення з віднесених до їх повноважень питань (ст. 43 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні»). Виходячи з викладеного, можна зробити однозначний висновок, що районні та місцеві ради також мають класифікуватися як представницькі органи місцевого самоврядування.

Більшість вітчизняних авторів, ґрунтуючись на відмінностях у правовому статусі між сільськими, селищними, міськими радами з одного боку та районними і обласними з іншого, виділяють два рівні представницьких органів місцевого самоврядування – перший або базовий, куди відносяться сільські, селищні та міські ради, та другий або регіональний, що включає районні та обласні ради [6, с. 62]. Загалом така класифікація видається правильною, але дещо не точною та такою, що не відповідає європейському досвіду діяльності місцевого самоврядування.

Дійсно, ст. 5 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» визначає обласні та районні ради як один елемент системи місцевого самоврядування, а ст. 43 цього ж Закону дає єдиний перелік повноважень цих рад, що зрештою і призводить до хибного висновку про наявність лише двох рівнів

місцевих рад – базового та регіонального, але це не відповідає структурі адміністративно-територіального устрою України, що має трирівневу структуру (базовий, районний та обласний рівень). Також слід мати на увазі, що повноваження районних та обласних законодавством можуть диференціюватися галузевими законодавчими актами. Зокрема, у сфері земельних правовідносин, що є однією із найважливіших предметних сфер компетенції органів місцевого самоврядування, Земельний кодекс України (далі – ЗКУ) окремо визначає повноваження обласних рад (ст. 9 ЗКУ) та районних рад (ст. 10 ЗКУ), при чому тут явно простежується субсидіарний характер повноважень місцевих рад: основні повноваження надаються місцевим радам базового рівня, районним – ті, що не можуть бути ефективно реалізовані на рівні села, селища чи міста, а обласним – ті, що найбільш ефективно можуть реалізуватися саме на рівні області. На наш погляд, такий підхід ідентичний розглянутій раніше французькій моделі місцевого самоврядування, що складається з трьох рівнів – комуни, департаменту та регіону [10, с. 14], та представлений відповідними радами.

Наведене дозволяє зробити висновок про те, що районні та обласні ради мають розглядатися в якості окремих рівнів представницьких органів місцевого самоврядування, тому вважаємо за доцільне запропонувати таку класифікацію представницьких органів місцевого самоврядування в залежності від рівня їх діяльності: представницькі органи базового рівня (сільська, селищна, міська ради); представницькі органи субрегіонального рівня (районні ради); представницькі органи регіонального рівня (обласні ради).

Ст. 1 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» визначає, що виконавчі органи рад – це органи, які відповідно до Конституції України та цього Закону створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами. Таке визначення виконавчих органів місцевих рад відображає ряд проблем, притаманних системі місцевого самоврядування України.

Специфічною рисою правового статусу виконавчих органів сільських, селищних та міських рад є те, що вони є окремим самостійним елементом системи місцевого самоврядування, але при цьому створюються відповідними радами і їм підпорядковані. Ст. 11 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» дає відкритий перелік виконавчих органів місцевих рад базового рівня, визначаючи, що ними можуть бути виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи. Закон визначає, що виконавчі органи сільських, селищних та міських рад створюють-

ся цими радами, їм підконтрольні та підзвітні, проте механізм взаємодії виконавчих комітетів та інших виконавчих органів (відділів, управлінь тощо) законодавчо не прописаний взагалі.

Недосконалість законодавства зумовлює виникнення практичних проблем, пов'язаних із формуванням виконавчих органів місцевих рад у селах з невеликою кількістю населення. Ч. 3 ст. 11 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» визначає, що в сільських радах, що представляють територіальні громади, які налічують до 500 жителів, за рішенням відповідної територіальної громади або сільської ради виконавчий орган ради може не створюватися; у цьому випадку функції виконавчого органу ради (крім розпорядження земельними та природними ресурсами) здійснює сільський голова одноособово.

Загалом проблема неспроможності дрібних громад, поєднана з небажанням місцевого населення об'єднуватися з сусідніми територіальними громадами, досить часто призводить до того, що виконавчі органи сільських рад дрібних громад не створюються [7, с. 4.], а наведене вище положення Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» лише частково знімає зазначену проблему. По-перше, навіть якщо сільська рада приймає рішення про відмову від створення виконкому, його повноваження у сфері управління земельними та природними ресурсами сільському голові не передаються і виявляються фактично заблокованими. І по-друге, не виключається ситуація, коли сільська рада не зможе ані сформувати виконком, а ні прийняти рішення про передачу його повноважень сільському голові, тоді виявиться заблокованим увесь спектр повноважень виконавчого комітету. В той же час, розглянута раніше польська система місцевого самоврядування взагалі передбачає, що у сільських гмінах виконавчі органи місцевої ради не створюються взагалі, а їх функції виконує війт одноособово [23, с. 80]. На нашу думку, буквально запозичення польської моделі навряд чи доцільне, оскільки в умовах, коли сільська рада дрібної громади має право сформувати свій виконком і буде його позбавлена, це має розглядатися однозначно як обмеження прав місцевого самоврядування. З іншого боку, механізм виходу із зазначеної проблеми має бути розроблений, для чого ч. 3 ст. 11 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» пропонуємо викласти в такій редакції: «У територіальних громадах, які налічують до 500 жителів, функції виконавчого органу сільської ради виконує сільський голова, якщо сільська рада не прийняла рішення про створення колегіального виконавчого органу».

Іншим проблемним питанням формування системи органів місцевого самоврядування в Україні є відсутність виконавчих органів у районних та обласних рад, що є наслідком поло-

ження ч. 4 ст. 140 Конституції України, яка визначає, що районні та обласні ради є органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст. У свою чергу це призводить до того, що ряд повноважень місцевого самоврядування на районному та обласному рівнях законодавство перекладає на місцеві державні адміністрації. Зокрема, відповідно до низки положень Закону України «Про місцеві державні адміністрації» вони забезпечують виконання регіональних програм соціально-економічного розвитку та інших галузевих програм (освітніх, природоохоронних тощо), які приймаються районними чи обласними радами. На нашу думку тут має місце явне порушення принципу самостійності та відповідальності місцевого самоврядування, що є неогрунтованим втручанням держави у його діяльність. Однак розв'язання зазначеної проблеми вимагає перегляду статусу районних та обласних рад на рівні Конституції України, що потребує окремого наукового дослідження.

Особливе місце в системі органів місцевого самоврядування посідає сільський, селищний, міський голова, оскільки він не може бути віднесений ні до представницьких, ні до виконавчих органів місцевого самоврядування, одночасно з цим приймаючи участь у роботі і тих, і тих, оскільки відповідно до ч. 3 ст. 12 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» сільський, селищний, міський голова очолює виконавчий комітет відповідної сільської, селищної, міської ради, головує на її засіданнях. Подібний статус має також і староста, який відповідно до ст. 14-1 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» обирається жителями села, селища (сіл, селищ), розташованого на території відповідного старостинського округу, і є членом виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради за посадою. Оскільки сільський, селищний та міський голови, а також старости поєднують виконання представницьких та виконавчих функцій, то на нашу думку, в класифікації органів місцевого самоврядування за функціональним призначенням їх слід розглядати як представницько-виконавчі органи.

Класифікація органів місцевого самоврядування за рівнем діяльності в цілому має співпадати з адміністративно-територіальним устроєм України і включати органи базового рівня села, селища та міста, субрегіонального рівня району та регіонального рівня області. Варто відзначити, що класифікація за цією ознакою має ряд проблемних питань, що зумовлені як інерційним впливом радянської системи місцевих рад, так новітніми явищами, зумовленими процесами утворення ОТГ.

Районний поділ великих міст та існування районних рад та їх виконавчих органів у містах з районним поділом є наслідком радянської моде-

лі організації місцевих рад. У ході розробки Конституції України 1996 р. її автори не наважилися скасувати таку структуру, однак і відійшли від її обов'язковості. Ч. 2 ст. 5 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлює, що у містах з районним поділом за рішенням територіальної громади міста або міської ради можуть утворюватися районні в місті ради, які в свою чергу утворюють виконавчі органи та обирають голову ради, який одночасно є і головою її виконавчого комітету. Подібне формулювання закріпило компромісне рішення щодо існування органів місцевого самоврядування на рівні районів у містах, не порушуючи при цьому самоврядних прав міських рад та їхніх виконавчих органів [8, с. 52]. Зараз у переважній більшості міст з районним поділом районні ради та їх виконавчі органи припинили своє існування, а відповідні повноваження достатньо успішно виконуються міськими радами та їх виконавчими органами, в той же час, виходячи з принципу демократичності місцевого самоврядування, представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування на рівні району міста мають створюватися, якщо це відповідає інтересам територіальної громади.

Ряд авторів є прихильниками ідеї обов'язково утворення органів місцевого самоврядування в містах з районним поділом. Так, В. Борденюк зазначає, питання діяльності районних рад та їх виконавчих органів у містах вимагає принципового нового законодавчого врегулювання, що б гарантувало неможливість їх ліквідації [2, с. 77]. На нашу думку, такий підхід є занадто радикальним і не повною мірою відповідає природі місцевого самоврядування, оскільки його носієм є територіальна громада міста в цілому, а не її окремі частини, тому примусове відчуження самоврядних прав територіальної громади на користь її певної частини є неприпустимим.

Проблема існування органів місцевого самоврядування на рівні нижчому, ніж базовий має й інший аспект. В процесі утворення ОТГ повноцінні органи місцевого самоврядування формуються лише на рівні власне ОТГ, а на рівні менших громад, що приєднуються, лише обирається староста, представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування не утворюються. Така модель в принципі має право на існування, проте зарубіжний досвід діяльності об'єднаних громад має і більш ефективні моделі представництва інтересів громад населених пунктів, що об'єднуються. Раніше ми розглядали польську модель організації місцевого самоврядування на базовому рівні, яка передбачає створення солтиств у гмінах та мікрорайонів у містах, і важливо відзначити, що на рівні солтиств та мікрорайонів утворюються як представницькі, так і виконавчі органи. Проте ці органи не є самостійними, їхні повноваження ви-

значаються радою гміни, а порядок діяльності – її статутом [10, с. 70].

Ми вважаємо, що питання діяльності органів місцевого самоврядування на рівні нижчому ніж базовий, має вирішуватися одноманітно для усіх типів громад – як міст з районним поділом, так і ОТГ, та ґрунтуватися на визнанні територіальної громади основним носієм права місцевого самоврядування. З цією метою в Законі «Про місцеве самоврядування в Україні» необхідно закріпити право ОТГ та територіальної громади міста з районним поділом утворювати в частинах відповідних громад представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування, а також делегувати їм частину своїх повноважень. Проте реалізація цього положення вимагає внесення змін також до Конституції України і потребує окремих наукових досліджень.

Враховуючи викладене, можна запропонувати таку авторську класифікацію органів місцевого самоврядування в Україні:

1) у залежності від способу формування – виборні (сільські, селищні, міські, районні та обласні ради, районні ради в містах, сільські, селищні та міські голови, старости) та постійні (виконавчі органи місцевих рад) органи;

2) за порядком прийняття рішень – одноособові (сільські, селищні та міські голови, старости) та колегіальні (сільські, селищні, міські, районні та обласні ради, районні ради в містах, виконавчі органи місцевих рад) органи;

3) за рівнем діяльності – органи регіонального рівня (обласні ради, міські ради міст Києва та Севастополя), субрегіонального рівня (районні ради), базового рівня (сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи) та суббазового рівня (районні в містах ради та їх виконавчі органи, а також старости);

4) за функціональним призначенням – представницькі (сільські, селищні, міські ради, обласні та районні ради, районні ради в містах), виконавчі (виконавчі органи сільських, селищних, міських та районних в містах рад), а також представницько-виконавчі (сільські, селищні, міські голови, старости) органи.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження показує, що існуючі у вітчизняній юридичній науці класифікації органів місцевого самоврядування є неповними та деякою мірою застарілими, що створює перешкоди у механізмі правового регулювання діяльності вітчизняної системи місцевого самоврядування. Запропонована авторська класифікація дозволяє усунути зазначені недоліки та модернізувати нормативно-правове забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування. В свою чергу, це вимагає подальших досліджень та пошуків оптимального законодавчого закріплення правових

статусів органів місцевого самоврядування, які б відповідали їх природі та сутнісним класифікаційним ознакам.

Література

1. Біленчук П. Д., Кравченко В. В., Підмогильний М. В. Місцеве самоврядування в Україні. Київ: Атіка, 2000. 304 с.
2. Борденюк В. Місцеве самоврядування в районах міст з районним поділом як форма децентралізації управління. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2011. № 1. С. 72–79.
3. Бровко О. В. Становлення та розвиток теоретичних основ місцевого самоврядування в історії політичної думки. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін*. 2015. Вип. 18. С. 24–30.
4. Грובה В. П. Класифікація суб'єктів системи місцевого самоврядування. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2010. № 17. С. 135–144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/app_2010_17_14.
5. Грובה В. П. Органи місцевого самоврядування як інституціональна основа системи місцевого самоврядування. *Форум права*. 2011. № 4. С. 139–144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2011_4_25.
6. Журавель Я. Класифікація органів місцевого самоврядування. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 4. С. 61–64.
7. Конституційне право України. Академічний курс: у 2 т. Київ: Юридична думка, 2006. Т. 2 / заг. ред. Ю. С. Шемшученко, 800 с.
8. Корнієнко М. І. Муніципальне право України. Концептуальні та організаційно-правові питання : навч. пос. Київ: Алерта, 2005. 144 с.
9. Куйбіда В. С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування : монографія. Київ: МАУП, 2004. 432 с.
10. Кухарева Г. Розвиток публічного управління Франції: досвід для України. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2017. Вип. 4 (35). С. 13–20.

Анотація

Баско А. В. Класифікація органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації державної влади. – Стаття.

Стаття присвячена дослідженню теоретичних та практичних проблем класифікації органів місцевого самоврядування в Україні. Автором зроблено висновок про те, що існуючі у вітчизняній правовій науці підходи до такої класифікації є неповними та застарілими, зокрема не враховується специфіка правового статусу сільських, селищних та міських голів, а також особливості нових органів місцевого самоврядування, що утворюються в процесі добровільного об'єднання територіальних громад. Проведене дослідження дозволило запропонувати авторську класифікацію органів місцевого самоврядування, що передбачає їх поділ у залежності від способу формування на виборні та постійні, за порядком прийняття рішень – на одноособові та колегіальні, за рівнем діяльності – органи регіонального, субрегіонального, базового та суббазового рівнів, а за функціональним призначенням – представницькі, виконавчі та представницько-виконавчі органи.

Ключові слова: місцеве самоврядування, органи місцевого самоврядування, класифікація органів місцевого самоврядування, представницькі, виконавчі органи місцевого самоврядування, об'єднання територіальних громад, децентралізація державної влади.

Аннотация

Баско А. В. Классификация органов местного самоуправления в условиях децентрализации государственной власти. – Статья.

Статья посвящена исследованию теоретических и практических проблем классификации органов местного самоуправления в Украине. Автором сделан вывод о том, что существующие в отечественной правовой науке подходы к такой классификации являются неполными и устаревшими, в частности не учитывается специфика правового статуса сельских, поселковых и городских голов, а также особенности новых органов местного самоуправления, образующихся в процессе добровольного объединения территориальных общин. Проведенное исследование позволило предложить авторскую классификацию органов местного самоуправления, которая предусматривает их разделение в зависимости от способа формирования на выборные и постоянные, в порядке принятия решений – на единоличные и коллегиальные, по уровню деятельности – органы регионального, субрегионального, базового и суббазового уровней, а по функциональному назначению – представительные, исполнительные и представительско-исполнительные органы.

Ключевые слова: местное самоуправление, органы местного самоуправления, классификация органов местного самоуправления, представительные, исполнительные органы местного самоуправления, объеди-

нения территориальных общин, децентрализация государственной власти.

Summary

Basko A. V. Classification of local self-government bodies in the conditions of decentralization of state power. – Article.

The article is devoted to the research of theoretical and practical problems of classification of local self-government bodies in Ukraine. The author concludes that the existing approaches to such classification in the national legal science are incomplete and outdated, in particular, the specifics of the legal status of rural, settlement and city mayors are not taken into account, as well as the peculiarities of new local self-government bodies formed in the process of voluntary association of territorial communities. The conducted research made it possible to offer the author's classification of local self-government bodies, which foresees their division according to the method of formation into elective and permanent ones, in order of decision-making – to single and collegiate bodies, by the level of activity – bodies of regional, subregional, base and sub-base levels. Functional designation – representative, executive and representative-executive bodies.

Key words: local self-government, local self-government bodies, classification of local self-government bodies, representative, executive bodies of local self-government, association of territorial communities, decentralization of state power.